

בשר מלוח (ג) וכן משמע מהט"ז (ק"ג ס"ק י"ג) שכתב דהא שהתיר הטור בשר שנמלח שבשלו עכו"ם מיירי בנשתהה זמן מרובה במלחו ע"כ, הרי התם בעינן מסתמא הדחה כדי לאוכלו, ואעפ"כ נחשב נאכל חי, אלמא שגם במחוסר הדחה נחשב נאכל חי, וצ"ע.

ד) איברא מלשון הב"י (ק"ג בד"ה ומ"ש הלכך בשר או דגים וכו') לכאוי' ל"מ כן, דז"ל: וכתב רבינו (הטור) בשר בהדי דגים קטנים לומר שאם מלחן עו"ג מותר לאכלם, וכן אם בשלם עו"ג אחר מליחתם שרי, שע"י מליחתה היא נאכלת יפה כמות שהיא אף שלא ע"י הדחה, דומיא דדגים קטנים.

ולכאוי' משמע מדבריו ז"ל דבעינן שייאכל חי בלי הדחה מקודם, ועוד משמע מדבריו שדגים קטנים אינן צריכין הדחה ודלא כהרשב"א, וצ"ע. (וע' לקמן סימן ל"ח בהערה א' בד"ה ובדרכו). ואולי יש לדחות קצת דלרווחא דמילתא קאמר דאפילו בלי הדחה נאכל¹).

ה) והנה נתבאר לעיל (סימן כ"ט אות ה) שדעת החי"א והמ"ב ז"ל שזנגבילא יבש שנאכל חי על ידי תערובת סוכר וגם דרכו בכך, אין בו משום בשולי עכו"ם יעו"ש. זנגביל יבש בתערובת סוכר

ועל פי מה שנסתפקנו לענין מחוסר הדחה, לפ"ז יש לדון בדעתם אם רק כשהכשיר עכו"ם זנגביל שכבר שחוק או כתוש בזה הקילו החי"א והמ"ב הנ"ל, [וכדמשמע קצת לישנא שנקטו תערובת סוכר], או דאפילו כשהזנגבילא שלם או נחתך לחתיכות שרי משום שאפשר לאוכלו כך ע"י תערובת סוכר או לשחקו ולערבו עם סוכר. (ויעויין בדברי חיי אדם כלל נ"א דין יו"ד דמשמע שהיה הדרך לערבו כשהוא שחוק).

והנה יעויין בביאור הלכה (או"ח ר"ג סע' ה' בד"ה על זנגביל שמרקחין אותו) מהשע"ת בשם עמק ברכה [וע' בב"ח שם] דכל הסעיף בשו"ע שם מיירי כשמרקחין חתיכות שאינן כתותין יעו"ש, וא"כ עכ"פ בזה ג"כ שרי כשריקחו עכו"ם, וכמו שפסק במ"ב שם ס"ק י"א.

ברם עדיין יש להסתפק היכא שריקה העכו"ם זנגביל שלם אי שרי, דאולי חתיכות קילי שאולי הם נאכלין על ידי תערובת סוכר, ומשא"כ זנגביל שלם לא, או דילמא כיון שהיה יכול לחתכו, נחשב נאכל חי, הגם שמחוסר תיקון זה. ולפום ריהטא הדעת נוטה דשרי.

סיכום: דבר שלא נאכל חי אלא ע"י מעשה תיקון גדול כמו כבישה או מליחה ובשלו העכו"ם בלי התיקון נאסר (אות א, וע"ע בהערה [א]). אבל במחוסר תיקון קטן וכגון שצריך לחתכו לחתיכות קטנות י"ל דנחשב נאכל חי אפילו אם בשלו כשהוא שלם.

ואולי דה"ה כשנאכל חי על ידי שחיקה שרי אפילו שבישלו שלם (אות ה).

1) אבל שו"ר שכריטב"א ז"ל (ע"ז ל"ח: בד"ה דג מליח) מבואר להדיא שמחוסר הדחה לא נחשב נאכל חי. ומיירי שם לענין דג גדול מליח יעו"ש.